

Návraty k Topoľčanom i Topoľčancom

Keď je reč o návratoch, hneď nás napadne: koho a kam. Nečakaný podnet vznikol pri výstave nežijúcich výtvarníkov topoľčianskeho regiónu *Návraty* (Tribečské múzeum v Topoľčanoch od 17.12.2009 do 15.1.2010; Schottert, Bojkovský, Fábik, Malovec, Vicel, Neuman, Golešenyi). Staré Topoľčany ožili na obrazoch i na fotografiách. Možno sa prebudili nielen vlastné

spomienky účastníkov na vernisáži, ale aj ďalších návštevníkov výstavy. Každý z nich má svoje predstavy, aj keď asi už ošúchane a rozmazané, ale preverené vlastnou skúsenosťou. Je užitočné si zaspomínať a uvedomiť si zmeny spôsobené časom, ktorý nás neustále prekvapuje.

Primerané pripomínanie histórie väčšinou nebýva na škodu. Mesto Topoľčany využilo predsálie zasadačky MsZ na *Galériu starostov* (asi od roku 1904, napr. Š. Škopec, V. Lukovíni, F. Markovič, I. Žák) a sprístupnilo ju (12.3.2008) svojim mešťanom. Krátky písomný úvod naznačuje stručné osudy „od richtárov k primátorom“ a naznačuje historické spoločensko-hospodárske právomoci vrchnosti mesta. Tieto osudy, blízke i ďaleké, boli často aj galériou nečakaných starostí.

Trvalo a neústupne upozorňujem na vytvorenie a systematické dopĺňanie zbierok pre nevelikú trvalú expozíciu z histórie Mesta Topoľčany, napr. v *Galérii Mesta Topoľčany* na námestí M.R. Štefánika. Mali by sme častejšie a pravidelne pripravovať ukážky dochovaných historických materiálov (pozoruhodné artefakty, kópie vzácných listín, informácie o zaujímavých udalostiach aj o význačných osobnostiach) viažucich sa k nášmu mestu.

Donačná listina Béla IV. z roku 1235, ktorou daroval Topoľčany Dionýzovi, správcovi kráľovských stajní

Jednou z možností ako vyjadriť pozitívny vzťah predstaviteľov mesta k svojim historicky významným, už nežijúcim, obyvateľom, je možnosť pomenovať ich menami a priezviskami nielen ulice, ale aj základné školy. Ako poslanec MsZ som podal návrh na pomenovanie mestských základných škôl po významných dejateľoch, ktorí aktívne spoločensky pôsobili v našom meste [August STUMMER (*1827 – †1909 Viedeň); Ignác ŽÁK (Zsák) (*1884 Topoľčany – †1971 Topoľčany); Viktor ADDA (*1909 Topoľčany – †1993 Topoľčany); Ernest OPLUŠTIL (*1898 – †1990 Topoľčany); Jozef MARKO (*1923 Topoľčany – †1996)].

Zdá sa, že je viac podnetných možností pre návraty, historické spomienky a zaujímavé projekty zmysluplnej osvetovej činnosti priamo v našom meste. Nezabúdajme aj na tu spomínané príležitosti.

(Dušan Jedinák)

